

PORORAITO

Kulttuurilla on suuri merkitys kaupunkikuvalle, ja kulttuuri tulee nähdä kaupungin voimavarana. Mitä elävämpi ja monimuotoisempi kaupunki on, myös kulttuurisesti, sitä kiinnostavampi ja hyvinvoivempi se on.

Rovaniemen kaupungin vetämän ja Lapin lääninhallituksen rahoittaman Pororaito-hankkeen tavoitteena on lisätä Rovaniemen kiinnostavuutta kulttuurikohdeena ja elävöittää kaupunkikuvaa taiteen ja muotoilun avulla. Hankkeessa etsittiin Rovaniemen kaupunkikuvaan sopivia, korkeatasoisia julkisia taideteoksia, joilla on myös alueen imagoon vaikuttavia merkityksiä. Valmiit taideteokset elävöittävät kaupunkikuvaa ja muuntuvat vähitellen kaupungin maamerkeiksi.

Hankkeessa tehtiin yhteistyötä Lapin taiteilijaseuran kanssa. Yhteistyö oli erittäin toimivaa ja tuloksellista, sillä taiteilijat ovat hyvin kiinnostuneita kehittämään kaupunkiaan taiteen keinoin. Hankkeen ohjausryhmä valitsi toteutettaviksi teoksiksi neljän taiteilijan ehdotukset, jotka ovat laadukkaita ja ainutkertaisia.

*Marja Widenius, kulttuurijohtaja, projektin vastuullinen vetäjä
Rovaniemellä 14.1.2008*

TOM ENGBLOM: OONKO MIE TIELLÄ?

Tom Engblom kertoo: Poroja näkee toki metsässäkin, jos sinne pääsee tai vaivautuu menemään. Yleisimminhän näitä olentoja tulee vastaan maantiellä, jossa ne yleensä ovat tiellä, sananmukaisesti. Tästä syntyi ajatus toteuttaa ehdotus nimeltään ”Oonko mie tiellä”.

Tästä sitten poroa veistelemään.

Aloittelin tekemällä poron luonnonmukaisesti, ajatuksena työstää sarvet syvälle tiehen ikään kuin siihen juurtuneena, mutta tulos ei oikein sykähdyttänyt. Ryhdyin sitten perinteiseen taidehistorialliseen pelkistysprosessiin, eli kaivetaan porosta esille se, mikä siinä on oleellista. Useiden pienoismalliveistosten jälkeen päädyin ns. ”kaappiporo”-malliin, joka sai pohjansa kaupungilla usein tavatuista sukulaisista, betoniporsaista.

Kaappiporo sai ideoinnin tueksi pohjaa sanonnasta: kaapin paikan määrää... Ja jos mies on kaappi, niin kyseessä on iso mies.

Lopputuloksena toteutui feminiinisen ja maskuliinisen betoniporon keskustelu, jossa otetaan mittaa toisesta, niin kuin missä tahansa perheessä. Tiellä tietenkin.

Kuvanveistäjä Tom Engblom on vuonna 1963 Helsingissä syntynyt kuvataiteilija. Opiskeltuaan vuoden Vapaassa taidekoulussa hän siirtyi Taidekoulu MAAhan, jossa suoritti opintojaan 1986 - 90. Engblomin töitä on useissa kokoelmissa. Hän on pitänyt sekä omia näyttelyitä että osallistunut moniin yhteisnäyttelyihin; hän on myös voittanut useita palkintoja teoksillaan. Engblom käyttää materiaaleinaan puuta, terästä, betonia, kiveä, lasia ja tapettia sekä löytämäänsä esineitä, joita hän yhdistelee ennakkoluulottomasti. Tunnusomaista Engblomin teoksille on huolella työstetty ja viimeistelty puukäsityö. Hän asuu ja työskentelee Rovaniemellä.

RISTO IMMONEN: ULOSMARSSI

Massiivinen teräslevy muodostaa teokselle kehyksen, jossa kaksiulotteisuus muuttuu kolmiulotteisuudeksi poron kääntyessä ja "marssiessa ulos" veistoksesta. Näin samassa teoksessa nähdään sekä poron positiivi että negatiivi. Kuviot muodostavat näin veistoskokonaisuuden, joka "elää" katsottaessa teosta eri kulmista.

Ulosmarssi-teoksen materiaalina on massiivinen teräslevy, joka painaa noin 600 kiloa. Sen koko on 200 x 250 cm, vahvuus on 15 mm. Levystä on polttoleikkaamalla irrotettu porokuvio, joka on käännetty sijallaan 45 astetta ja edelleen hitsattu kiinni. Leikkausjäljet ja terävät särmät on hiottu ja pyöristetty. Pintakäsittelyä ei ole, vaan teräs saa ruostua, jolloin siihen tulee ruosteenruskea pintaväri. Polttoleikkaustyö ja osa hitsaustyöstä toteutettiin Marttiini Metal Technics Oy konepajalla, joka toimii teoksen tukijana ja sponsorina.

Vuonna 1948 syntynyt lappilainen kuvanveistäjä ja taideseppä Risto Immonen on suorittanut taontatyön ylemmän tutkinnon; hän on myös itseoppinut taiteilija. Hän on osallistunut aktiivisesti näyttelyihin sekä kotimaassa että ulkomailla vuodesta 1986 lähtien. Immonen on vienyt suomalaista taidetaontaa kansainväliseen tietoisuuteen lukuisissa kansainvälisissä tapahtumissa ja näyttelyissä. Hänen teoksiaan on useissa julkisissa kokoelmissa Suomessa sekä ulkomailla, muun muassa Ranskassa, Ruotsissa, Latviassa, Unkarissa ja Itävallassa.

Immosen taiteessa yhdistyy mielenkiintoisella tavalla perinteinen sepäntaito ja persoonallinen, pelkistynyt muotokieli. Rauta taipuu Immosen käsissä monenlaisen muotoon; teoksissa raskas ja jäykkä materiaali ja teosten kevyt muotokieli synnyttävät kiehtovan jännitteen. Immonen käsittelee inhimillisen maailman ilmiöitä ja arkisen elämänpiirin asioita. Taiteilija haluaa kertoa tarinoita, jotka pysäyttävät katsojan ajattelemaan ja löytämään oman tarinansa teoksesta.

TEUVO TUOMIVAARA: LOIKKA

Loikka-työn lähtökohtana olivat poroa pelkistävä kaariteema ja pohjoinen valo. Useiden luonnosten ja pelkistysten jälkeen Tuomivaara päätyi kahteen vastakkaiseen kaareen. Varsinainen porofiguri on valmistettu puusta ja sen vastakaari – sarvet ja/tai aurinko – on tehty teräksestä.

Puuosio on veistetty suuresta kelohongasta, joka on tervattu kahteen kertaan. Teräskaaret on taivutettu konepajassa Oulussa. Kaariin on hitsattu eripituisia haaroja. Ne kuvaavat poronsarvia ja/tai auringonsäteitä. Tuomivaaran tavoitteena oli pelkistää porofiguuri äärimmilleen, liittää samaan muotoon pohjoinen valo.

Kuvanveistäjä ja kuvataiteilija Teuvo Tuomivaara on 1943 Posiolla syntynyt ja edelleen siellä asuva. Hän on opiskellut kuvanveistoa professori Terho Sakin johdolla 1973 – 1979 ja Helsingin työväenopistossa 1968 – 1971. Tuomivaara on työskennellyt vuosien myötä kuvanveiston opettajana useissa oppilaitoksissa ja kuvanveistonkursseilla. Tuomivaaran teoksia on useissa julkisissa kokoelmissa Suomessa sekä ulkomailla, ja hänellä on ollut lukuisia omia että ryhmänäyttelyitä. Tuomivaara on saanut useita huomionosoituksia ja palkintoja.

SAULI MIETTUNEN: LUONNON OSA JA VASA

Luonnon osa –veistos on muurattu betonista ja kivistä raudasta hitsatun rungon päälle. Betonia on sävytetty, ja kivet on valittu poron muotoja mukaillen. Sarvet on hitsattu ruostumattomasta raudasta, isot kuin puu kivikasan päällä. Poron asento viittaa länkisäärinensä tiellä, auton edessä paikoillansa seisovaan, hivenen pöhköltä näyttävään otukseen, joka ei ymmärrä autojen aiheuttamaa vaaraa.

Vasa-reliefi on hitsattu erivahvuisesta ruostumattomasta harjateräksestä. Reliefi rakentuu kahdesta päällekkäin asetetusta viivapiirustetusta poronvasasta. Kahden päällekkäin rakentuvan struktuurin liikkeestä johtuen teos näyttää muuttavan muotoaan. Miettunen tiivistää teoksensa lauseeseen: Luonto kaikkienensa on yhtä, puu, kivet ja eläimet.

Luonnon osa -teos on kooltaan, sarvet mukaan lukien, 300cmx200x150. Vasa-teoksen koko on 160x180x15cm.

Taiteilija Sauli Miettunen on 1961 Haukiputaalla syntynyt ja nykyisin Kemissä asuva ja työskentelevä taiteilija. Miettunen on

opiskellut Peräpohjolan Opiston Taidekoulussa Torniossa ja Lahden taideinstituutissa (nykyinen Lahden ammattikorkeakoulu). Miettunen on pitänyt useita yksityisnäyttelyitä koti- ja ulkomailla sekä osallistunut ryhmänäyttelyihin Suomessa, Ruotsissa, Unkarissa, Venäjällä ja Italiassa. Hänen teoksiaan on niin kotimaisissa kuin ulkomaisissakin museoissa, kuten Kenin ja Lahden taidemuseoiden kokoelmissa. Hänen teoksiaan on myös Székesfehérvárin (Unkari) ja Luulajan (Ruotsi) kaupunkien omistuksessa. Miettunen on saanut useita palkintoja ja apurahoja.

Sauli Miettistä pidetään yhtenä merkittävimpinä ajankohtaisena suomalaisena kuvanveistäjänä. Hän on meritoitunut myös taidemaalarina. Hänen veistostensa ovat luonnonläheisiä niin muotokieleltään kuin materiaaleiltaan. Myös kodinkoneet ja vanhat esineet päätyvät Miettusen taiteen materiaaliksi. Teoksissa on muistumia ja viitteitä luontoon; eläinten nikamia, puita ja puutarhoja, mutta ennen kaikkea Miettusen veistoksissa on mukana ihmisen käynti ja jälki luonnossa. (Lähde: Sauli Miettusen kotisivut)

Pororaito-pilotin ohjausryhmä

Henri Hagman, Lapin taiteilijaseura
Anna Häkkinen, LEO
Erkki Kautto, Rovaniemen kaupunki
Paula Kähkönen, Lapin liitto
Hilkka Liikkanen, Rovaniemen kaupunki
Esa Meltaus, Lapin taiteilijaseura
Anu Riestola, Lapin taidetoimikunta
Seija Säkkinen, Rovaniemen kaupunki
Marja Widenius, Rovaniemen kaupunki, puheenjohtaja
Satu Ihanamäki, Lapin läänihallitus, valvoja

Rovaniemi

Hallituskatu 7, Rovakatu 1-2
Keskus: (016) 3221, Fax: (016) 322 6450
kirjaamo@rovaniemi.fi, www.rovaniemi.fi

